ئەنتی جەنگ یان ئەنتی ئەمریکایی.. حەسەن ڕازانی

(چالاکوانانی ئەنتی جەنگ لە جیهان دا و جەنگی ئێستای ڕوسیا لە دژی ئۆکڕانیا!)

هەرکاتێک کە ئەمریکا بە تەمای جەنگ دەبوو لە دژی وڵاتێک، کە هێشتا بە کرداری دەستی پێنەکردبوو، بە سەدان هەزارکەس لە خەڵکی وڵاتان لە ژێرناوی چالاکوانانی ئەنتی جەنگ و دژە ئیمپریالیستی ئەمریکایی لە پایتەخت و شارە گەورەکانی جیهانی ئەوروپا، ڕۆژئاوا و وڵاتانی ڕۆژهەڵاتی دا دەڕژانە سەر جادەو شەقامەکان. هەر بەوەندەشەوە نەدەوەستان بەڵک و دەچوونە سەر بارەگای کونسوڵخانەکانی ئەمریکا و دەستیان دەکرد بە بەرزکردنەوەی شیعاراتی دژە جەنگیی و دژە ئەمریکایی و تەنانەت بەردە بارانیشیان دەکردن! بەنموونە کاتێک کە ئەمریکا بە تەمای هێزکێکردنەوە بوو لە دژی عێراق و بە تەمای داگیرکردنی بوو، خۆپیشاندانی سەدان هەزاری و بەڵک و زیاتریش لە زۆرێک لە پایتەخت و شارەگەورەکانی جیهاندا بەرپاکرا. بە تایبەتی زۆرێک لەناوشارە گەورەکانی ئەمریکای گرتەوە
.
هەرچەندە دید و لێکدانەوەی جیاوازهەیە بۆ جەنگ، بەڵام جەنگ و ئاکامەکانی جەنگ یەک شتە ئەویش وێرانکاری و بەکوشتدانی خەڵکی و بە هەدەردانی ئابووری و زیاد بوونی کێشە جۆراوجۆرەکان و هێنانی قات و قڕیە بەدوای خۆیداو پێشێلکردنی هەرچی مافی مرۆڤ و ئاژەڵان و ژینگەشە. مێژوو شاهیدە کە بەهۆی جەنگەوە ، جا با جەنگێکی عادیلانەش بووبێ یان بە پێچەوانە، دیارە بەپێی ئامانج و دیدو لێکدانەوە سیاسی و ئادۆلۆجییەکان، زۆر جاران لە زۆر شوێن و کاتاندا تەڕووپووشی بەیەوە سووتاندووە. هەمیشە جەنگ بەلایەک عادیلانەو هەق بووەو بەلایەکیش بە پێچەوانەکەی بووە. بەڵام بەهەردووک باراندا جەنگ هەر جەنگە…
ئێستا کە ڕوسیا بەو هەموو توانا سەربازی و ئابوورییەوە هێرش دەکاتە سەر ئۆکڕانیاو بەبەرچاوی کۆمەڵگای نێودەوڵەتییەوە داگیری دەکا، بەڵام هەر ئەو خەڵکەو هەر ئەوچالاکوانە ئەنتی جەنگیانەی کە لە دژی داگیرکردنی عێراق هاتنە سەر جادەو شەقامەکان ، ئەوەتە کەسیان دیار نییە لە دژی ڕوسیا هەمان کار ئەنجام بدەن! تەنها لە ناوخۆی ڕوسیادا خەڵک ناڕەزایەتی دەربڕیوەو دەستی بەخۆپیشاندان

کردووەو بەڵام سیستەمی پۆتینیی لە ڕوسیا بە هەزارانی لێ گرتوون و دەیانخاتە زیندانەوە.
بۆچی خەڵک و چالاکوانانی دژە جەنگ لە دژی داگیرکاری سیستەمی پۆتینیی خۆپیشاندان ناکەن؟ بۆچی خەڵک و چالاکوانانی دژە جەنگ لە وڵاتانی سەربە ناتۆ و بلۆکی ڕۆژهەڵاتی نایەنە سەرجادەو شەقامەکان؟ بۆچی ناچنە سەر کونسوڵخانەکانی ڕوسیا لە وڵاتانی ئەوروپاو ڕۆژئاواو وڵاتانی ڕۆژهەڵاتدا؟ هۆیەکەی چیە؟ ئایا پێیان وایە وەک چۆن بە مەسەلەی عێڕاق گوێیان لێنەگیرا بە مەسەلەی ئۆکڕانیاش گوێیان لێناگیرێت؟ یاخود ئەوەیە کە جەنگ سەدان ساڵە بەردەوامەو زلهێزەکان گوێ لەکەس ناگرن و خەڵک و چالاکوانیش ماندوو بوون و بێ هیوا بوون لەوەی کە هەرچی بیکەن سوودی نابێ و دەوڵەتانی زلهێز کاری خۆیان هەردەکەن؟..
بە بڕوای من، دەبێ مەسەلەیەک بهێنرێتە بەرباس ئەویش ئەوەیە کە:
ئەو ئەردووە لە خەڵکیناڕازی و خەڵکی خۆپیشاندەر لە ژێرناوی چالاکوانانی ئەنتی جەنگ و خەڵکانی بێ ئایدۆلۆجی چەپ و لیبڕال و کۆمۆنیست کاتێک کە لە دژی ئەمریکا دەهاتنە سەرجادەو شەقامەکان، بە بڕوای من، ئەمانە ئەنتی ئەمریکایی بوون پێش ئەوەی ئەنتی جەنگ و ماڵوێرانی بووبن. ئەدی بۆچی لە بەرامبەر ڕوسیاو لە دژی ڕوسیا ئەوکارە ئەنجام نادەن کە لە دژی ئەمریکا ئەنجامیان دەدا؟ بە بڕوای من، دەبێ ئەوانە ئەنتی جەنگ و چالاکوانانی سەربە بلۆکێکی دیاری کراوی سیاسی و ئایدۆلۆجی بووبن کە دژایەتی تەوای لەگەڵ ئەمریکاو بلۆکەکەیدا هەیە پێش ئەوەی چالاکوان و ئەنتی جەنگ و کاولکاری و برسیەتی و هەژاری بووبن. بۆیە ئێستاش پارێزگاری لە شوێن و دید و ئایدۆلۆجیەتی ڕەسەنی خۆیان دەکەن. واتە دەگماو نەگۆڕن.. ئەگەر وا نییە دەبوایە ، بەبڕوای من، ئێستا کونسوڵخانەکانی ڕوسیا لە زۆر وڵاتان بەردباران کرابانایە… ئێستا ئۆکڕانیاو خەڵکی ئۆکڕانیا بەتەنیا بەجێهێڵراون …
بەبڕوای من، ئوردووی ئایدیۆلۆجی و سیاسیی ڕۆژئاوایی و ڕۆژهەڵاتی نە جیهان و بازاڕی عەولەمە توانیویەتی لەو بازنەیە دەربازیان کاو نە ئایدیۆلۆجیەتە ئینسانی و ئایینیە سەرتاسەریەکەش ئەو ئوردووەی بەیەوە وەک یەک گرێداون ..هێشتا دووجیهانی لێک دوورن لە زۆر ڕووەوە. دوودیدگاو دوو بۆچوون و لە کۆتاییشا دوو دواڕۆژ و دوو ئامانجی جیاوازهەیە لە نێو ئەو دووئەردووەدا. ئەردووی ڕۆژهەڵات و ئەردووی ڕۆژئاوا… زۆری ماوە ببنە دۆست و هاوڕێی یەکتر…

حەسەن ڕازانی

٢٠٢٢-٢-٢٧